

[Bertel Haarder.]

råds- og amtsrådsmøderne fremgår det tydeligt, at de administrative ledere benytter den sociale bistandslov som begrundelse for byggerier og udvidelser. På denne måde får folketingets love skylden for skattestigninger, som i virkeligheden skyldes kommunernes egne ambitioner og/eller manglende evne til at økonomisere.

Det er vigtigt for debatten i kommunerne, at det af ministeren bliver slået fast, at kommunerne selv må tage det fulde ansvar for deres administrative ekspansion såvel som for ekspansionen på andre områder.

Socialminister *Eva Gredals* svar (22. maj 1975):

Kommunernes Landsforenings oplysninger om personaleforøgelse i de kommunale og amtskommunale social- og sundhedsforvaltninger er fremkommet i forbindelse med landsforeningens bemærkninger til betænkningen om de sociale uddannelser.

Skønnet over personalebehovet viser en stigning på 2.800 medarbejdere i perioden 1974 til 1980. Som der udtrykkelig gøres opmærksom på i det nummer af tidsskriftet *Danske Kommuner*, der omtales i begrundelsen for spørgsmålet, er der i denne vurdering taget hensyn til den omlægning af opgavefordelingen mellem staten og kommuner og amtskommuner, som bistandsloven medfører.

Gennemførelsen af bistandsloven og den planlagte decentralisering af invalideforsikringsretten betyder, at 1.400 til 1.500 statsansatte frigøres til fremtidig beskæftigelse i kommuner og amtskommuner.

Kommunernes Landsforening har i efteråret 1974 i en udtalelse til socialministeriet til brug for et svar til folketingets politisk-økonomiske udvalg anført, at foreningen under forudsætning af, at personalet fra mødrehjælpsinstitutionerne og revalideringscentre ved bistandslovens ikrafttræden i rimeligt omfang overføres til kommuner og amtskommuner, skønner, at bistandslovens gennemførelse ikke vil nødvendiggøre personaleforøgelse i kommunerne.

Landsforeningen har samtidig fremhævet, at gennemførelsen af kommunalreformen har medført en udvikling, hvor mange kommuner i stadig større udstrækning øger ser-

viceniveauet på det sociale område for at bringe den sociale betjening af befolkningen på højde med den betjening, der gives i kommuner, som i mange år har haft en egentlig socialforvaltning. Landsforeningen mener, at denne udvikling vil fortsætte nogle år efter bistandslovens ikrafttræden, men at dette behov er uafhængigt af bistandslovens gennemførelse.

Amtsrådsforeningen har ved samme lejlighed tilkendegivet, at der ikke umiddelbart vil være behov for en nettoforøgelse af personalet på de områder, der med bistandsloven overtages af kommuner og amtskommuner, idet opgaverne vil kunne varetages med det personale, der overtages fra staten.

Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen har i anledning af et spørgsmål fra folketingets socialudvalg i skrivelser af 16. og 20. maj 1975 over for socialministeriet givet udtryk for, at de tidligere vurderinger af personalebehovet kan fastholdes.

Det må således tages i betragtning, at en væsentlig del af personaleforøgelsen i perioden frem til 1980 skyldes overtagelse af personale, der i dag er ansat under staten, og som følger med, når opgaverne decentraliseres.

En eventuel personaleforøgelse herudover må derfor — som det også er kommet til udtryk i de kommunale organisationers udtalelser — ses som et led i den enkelte kommunes eller amtskommunes ønske om en forbedring af serviceniveauet, der er uafhængigt af bistandsloven.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter. (Førhåndslån, midlertidig udvidet adgang til realkreditbelåning m. v.).

(Lovforslag nr. 193. Fremsat 3/4 75. Første behandling 29/4 75. Betænkning 16/5 75).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsfor-

slagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingomar Petersen (RV):

Det radikale venstre har ikke ønsket at medvirke til den foreslåede udvidelse og forlængelse af amortisationstiden fra 20 år til 30 år for særlig realkredit, hvorved der sker det, at amortisationstiden for almindelig og særlig realkredit bliver ens. Det er i strid med det grundlæggende realkreditprincip om, at de yderst placerede realkreditlån i prioritetsordenen ud fra almindelige sikkerhedsbetragtninger bør afvikles hurtigere end det foranstående lån.

Forslaget ændrer intet på den alt for høje rentestørrelse, men vil efter vor formening kun virke i negativ retning på opsparingen. Hvis vi tager en lånegrænse på eksempelvis 350.000 kr., så vil man ved en 10 pct.s maksimumbelåning i særlig realkredit kunne opnå et lån på ca. 175.000 kr. til et parcelhus. Hvis man forlænger løbetiden fra 20 til 30 år, vil renten jo ikke ændre sig, men man vil opnå en mindre årlig ydelse, altså mindre årlige afdrag på, efter mine beregninger, ca. 1.855 kr. Kurstabet vil blive ca. 2½ points større, eller, hvis man siger det i kroner og øre, huset vil blive 4.400 kr. dyrere. Det kan da vel egentlig ikke være det, folketinget skal lokke de fremtidige parcelhusejere til i denne overgangsperiode.

Jeg er ikke helt sikker på, om parcelhusejerne egentlig bør sluge denne efter min formening uigennemtænkte gulerod, for den vil være medvirkende til en forhøjelse af parcelhuspriserne, og den vil formentlig også være medvirkende til et yderligere kursfald på obligationsmarkedet. Det er ikke yderligere fordyrelse på byggemarkedet, vi i dag har brug for.

Jeg vil håbe, at et folketingsflertal vil følge det radikale venstre i disse synspunkter.

Ellers kan jeg sige, at vi kan stemme for det af boligministeren stillede ændringsforslag nr. 1.

Knud Andersen (V):

Ved førstebehandlingen af dette lovforslag kunne jeg på venstres vegne give tilslutning til forslaget med et enkelt forbe-

hold: spørgsmålet om reglerne omkring udløbet af den periode, i hvilken de midlertidige ændringer skal gælde. Samtidig lovede jeg dog at medvirke til løsning af problemet under udvalgsarbejdet.

Under et samråd med boligministeren blev byggeriets styring og realkreditens anvendelighed som styringsinstrument drøftet. Ministeren gav her tilsagn om nedsættelse af en arbejdsgruppe til udarbejdelse af den rapport om disse problemer, som jeg i min ordførertale havde foreslået. Samtidig fik arbejdsgruppen til opgave at undersøge mulighederne for etablering af en kurssikringsordning ved hjælp af reservefondsmidler, det forslag, hr. Knud Damgaard på socialdemokratiets vegne havde rejst under førstebehandlingen.

På denne baggrund samt på baggrund af et løfte fra boligministeren om straks at fremkomme med forslag til ændring af udløbsordningen, hvis prognoser viser tegn på overophedning inden for byggesektoren, kan venstre fuldt ud støtte lovforslagets gennemførelse. Vi mener at være kommet et godt skridt på vejen frem mod sikring af et stabilt byggeri herhjemme.

Annelise Gotfredsen (KF):

Det konservative folkeparti kan ikke medvirke til de af boligministeren stillede ændringsforslag, ifølge hvilke lovforslagets oprindelige bestemmelse om indførelse af en frivillig forhåndslåneordning bortfalder. Det konservative folkeparti finder, at de grunde, der ved første behandling førte os til at anbefale lovforslaget, nemlig hensynet til at skabe tryghed for bygherren og derved anmere til igangsættelse af nybyggeri, er ganske de samme i dag, hvor beskæftigelsesproblemerne er af samme styrke som for en måned siden. Det kan ikke virke betryggende for befolkningen, at det høje ting virker så usikkert, at det på så kort tid ændrer indstilling til dette spørgsmål, som flertallet til lagde stor betydning ved lovforslagets første behandling.

Vort parti ønsker lovforslaget gennemført i uændret form, hvorfor vi stemmer imod disse ændringsforslag. Vi kan heller ikke støtte det af det radikale venstre stillede ændringsforslag.

I øvrigt skal jeg med hensyn til forslaget

[Annelise Gotfredsen.]

som helhed henviser til mine udtalelser ved første behandling, ifølge hvilke vi kan tiltræde det.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Det forslag, der drøftes i dag, er i virkeligheden på det nærmeste et fuldstændig andet forslag end det, der blev førstebehandlet for ganske kort tid siden.

Åndringsforslag nr. 1 indebærer, at det, der var det væsentlige i forslaget, er fjernet, nemlig adgangen til at gennemføre en frivillig forhåndslåneordning, og jeg synes, at ministeren skylder folketinget en forklaring her fra talerstolen på, hvorfor regeringen ikke har fundet det rigtigt at opretholde denne adgang. Selvfølgelig kan man sige, sådan som regeringen gør det i bemærkningerne til ændringsforslaget, at man vil åbne mulighed for yderligere drøftelser af de problemer, der knytter sig til genindførelse af en forhåndslåneordning. Men mens græsset gror, dør hørsemor, og skulle man finde et tidspunkt, hvor der var gode muligheder og god baggrund for at indføre en forhåndslåneordning i det hele taget, så måtte det netop være i øjeblikket, disse muligheder var til stede.

Fremskridtspartiet har ment, at det var vigtigt at få denne adgang gennemført hurtigst muligt. Vi er tilhængere af en frivillig forhåndslåneordning, og vi stemmer derfor imod ændringsforslag nr. 1. Vi stemmer også imod ændringsforslag nr. 2, men kan støtte forslaget i øvrigt, fordi vi mener, at det indebærer en lempelse af realkreditområdet.

Boligministeren (Helge Nielsen):

Jeg vil gerne takke udvalget for et grundigt og også for et hurtigt arbejde med denne lovgivning om ændring af realkrediten. Jeg vil godt understrege — og det skal være et svar til hr. Ingomar Petersen — at lovens sigte jo er at være beskæftigelsesfremmende, og jeg mener også, at denne lov vil opfylde denne målsætning. Det ændringsforslag, som hr. Ingomar Petersen stiller til forslaget, og de bemærkninger, som hr. Ingomar Petersen har fremført vedrørende denne del af lovforslaget, kan jeg ikke være enig med hr. Ingomar Petersen i. Jeg mener også, at denne del af lovforslaget har en beskæftigelsesmæssig betydning.

Til hr. Knie-Andersen kan jeg sige, at jeg også her kan give tilslutning, sådan som jeg har gjort det i betænkningen og i udvalget, til denne arbejdsgruppe, og de resterende problemer vil blive behandlet dér.

Fru Annelise Gotfredsen og hr. Kjærulff-Schmidt var inde på den frivillige forhåndslåneordning, og hr. Kjærulff-Schmidt bad mig om at redegøre for, hvorfor vi har stillet dette ændringsforslag. Det har jeg meget grundigt redegjort for i udvalget og med udvalget, eller i hvert fald med et stort flertal i udvalget, været enig i, at vi stillede dette ændringsforslag og førte det over som et ændringsforslag til lovforslag nr. 12 om ændring af lov om realkreditinstitutter, som ligger i folketinget. Det har været ud fra, at vi godt ville have tid til nærmere at bedømme spørgsmålet: frivillig forhåndslåneordning kontra obligatorisk forhåndslåneordning, og da forslaget jo først skulle træde i kraft på et senere tidspunkt — og det er min opfattelse nu, at det tidligste, man kan få dette forslag om en forhåndslåneordning til at træde i kraft, bliver den 1. januar — så mener jeg, at der bliver tid til i forbindelse med lovforslag nr. 12 at tage stilling til dette spørgsmål. Det er altså grundlaget for dette ændringsforslag, og folketinget har jo så fortsat mulighed for at forhandle videre om dette problem.

Ingomar Petersen (RV):

Jeg kan altså ikke anerkende boligministerens konklusion, at det skulle være beskæftigelsesfremmende at gøre et ganske almindeligt, lille, billigt parcelhus ca. 4.500 kr. dyrere. Den holder ikke, hr. boligminister.

Jeg vil også godt lige spørge boligministeren, om han da ikke er enig med mig i, at en udvidelse af amortisationstiden, altså en udvikling i denne retning, ikke er det stik modsatte af det, som et flertal af folketingets partier endes om ved realkreditforliget i 1970.

Boligministeren (Helge Nielsen):

Jeg er enig med hr. Ingomar Petersen i, at intentionerne, da vi lavede realkreditforliget i 1969, var at nedsætte de meget lange løbetider, gøre dem kortere, for på den måde at sanere lånemarkedet og dermed ikke få udstedelse af så mange obligationer,

[Boligministeren.]

som tilfældet var med den tidligere realkreditlov.

Jeg er da også enig med hr. Ingomar Petersen i, at når man laver længere løbetid, så bliver den totale lånesum større, men det, der er hensigten med dette, og det tror jeg også hr. Ingomar Petersen må indrømme, er, at selve beløbet, det, som den enkelte parcelhusejer månedligt eller terminsmæssigt skal yde, bliver lavere. Det bliver altså en øjeblikkelig lettelse, men jeg indrømmer, at de andre konsekvenser er rigtige, og det er det, der er mit synspunkt, og det, der har den øjeblikkelige beskæftigelsesmæssige fordel.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges med 105 stemmer mod 26.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes med 122 stemmer mod 9.

§ 1 med den foretagne ændring, § 2 og ændringsforslag nr. 3 angående titlen
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om sanering.

(Lovforslag nr. 198. Fremsat 11/4 75. Første behandling 29/4 75. Betænkning 16/5 75).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforsla-

get og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Hovmand (V):

På venstres vegne vil jeg gerne sige, at vi er enige i de positive bestræbelser, som dette lovforslag er baggrund for. Vi har imidlertid en økonomisk betænkkelighed, som jeg også gav udtryk for under førstebehandlingen, og betænkkeligheden går på den udvidelse af beløbsrammen, der lægges op til ifølge lovforslaget.

Jeg vil gerne sige, at selv om vi er enige i lovforslagets sigte, og selv om vi er enige i det positive i de ændringer, der her foreslås, herunder det af ministeren stillede ændringsforslag, så ønsker vi ikke, at beløbsrammen udvides. Vi mener, at regeringen har lagt op til at bruge en lang række midler på andre og efter vores mening ikke særlig hensigtsmæssige områder, og når det er sket, så må vi altså skære ned et sted, og derfor finder vi altså at måtte gå imod en udvidelse af beløbsrammen. Vi har i betænkningen ønsket at indføje følgende udtalelse:

„Et mindretal inden for flertallet (venstres medlemmer af udvalget) kan tilslutte sig de fremsatte forslag, herunder det af ministeren stillede ændringsforslag. Lovforslaget indebærer en lempelse af de gældende regler og vil således have både beskæftigelsesfremmende og miljøforbedrende virkninger. På grund af de stigende offentlige udgifter og behovet for at bringe disse under kontrol kan mindretallet derimod ikke tilslutte sig forudsætningen i bemærkningerne til lovforslaget om, at beløbsrammen skal kunne udvides med op til 30 mill. kr. ud over det i finansloven anførte. Efter mindretallets opfattelse må den nuværende ramme på 77 mill. kr. fastholdes.“

Jeg siger dette for at understrege, at når disse ansøgninger kommer til finansudvalget, så vil venstre altså modsætte sig disse bevillinger.

Boligministeren (Helge Nielsen):

Må jeg også her takke boligudvalget for et godt og et hurtigt arbejde. Jeg vil da, til trods for hr. Hovmands betænkkeligheder her i henseende til beløbsrammen, takke hr. Hovmand, fordi han har overvundet mange